

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 5 Issue 7, p. 195-210, December 2012

**BİYOLOJİ DERSİ YENİ ORTAÖĞRETİM PROGRAMININ
İÇERİK ÖĞESİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ***

*STUDENTS' PERCEPTIONS RELATED TO THE CONTENT DIMENSION OF THE
NEW SECONDARY BIOLOGY CURRICULUM*

Mürşet ÇAKMAK

Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Biyoloji Eğitimi

Doç. Dr. Hasan GÜRBÜZ

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitimi Fakültesi, Biyoloji Eğitimi

Abstarct

The aim of this study was to determine students' perceptions related to the content dimension of the 10th and 11th classes of new secondary biology curriculum. The participants of the study were students (N=286) attending to secondary schools in Diyarbakir in 2012. The research was conducted with seven high schools from Science, Anatolian, General and Religious vocational high school named in Turkish 'Imam Hatip High School'. Survey method was used in this study. The data of research were collected with Content Item Rating Scale. The questionnaire was of 5-Likert scale type and comprised 17 items. Scale consistency for Cronbach Alfa was calculated as 0.89. The obtained data were evaluated by using SPSS-18. The percentage and frequency values of the data were worked out, and evaluated by means of t-test and single-factor ANOVA statistical techniques.

With the study, it can be said that content of the new biology curriculum has been well-prepared with regard to attract the attention of students, susceptibility to daily life, relating to other disciplines and etc., but time given for content, supporting of the content with pictures, graphics, tables, other similar instruments and layout of content between classes have been partially adequate prepared. In addition, students stated that content is not adequate for us. In general, the students' opinions about the content dimension were founded at the level "partially agreed".

*Bu çalışma, Doç. Dr. Hasan GÜRBÜZ danışmanlığında Mürşet ÇAKMAK tarafından Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlanan doktora tezinin bir bölümü (Veri toplama aracı) alınarak hazırlanmıştır.

According to gender and school, research findings showed that a statistically significant difference was not founded. But; the students' opinion about content dimensions, the mean scores of females were founded higher than mean scores of males; in school types, science high school students have higher mean score than others. In comparison of class level has been reached statistically significant conclusion in favour of the 11th classes. In addition, it has been observed that content dimension of the new program hasn't been implemented at the desired level for different reasons.

Keywords: biology curriculum, content dimension, program evaluation, students, secondary school.

Öz

Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim 10. ve 11. sınıf biyoloji dersi yeni öğretim programının içerik öğesine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışma, 2012 yılında, Diyarbakır'da okumakta olan (N=286) öğrenciler ile yapılmıştır. Çalışmaya Fen, Anadolu, Genel ve İmam Hatip Lisesi olmak üzere yedi devlet lisesi dahil edilmiştir. Çalışma tarama modeli ile yapılmıştır. Veriler, içerik öğesi değerlendirme ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek, 5'li likert tipte olup toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Anketin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0.89'dur. Verilerin yüzde ve frekans değerleri çıkartılmış, t-testi ve tek yönlü ANOVA istatistik teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen betimsel sonuçlara göre yeni biyoloji programı içeriğinin öğrenci ilgisini çekmede, günlük yaşama yakınlık göstermede, içeriğin diğer derslerle ilişkilendirilmesi vb. bakımından iyi hazırlandığı söylenebilir. İçerik için verilen süre, içeriğin resim, grafik, tablo ve benzeri araçlarla desteklenmesinin ve içeriğin sınıflar arası düzeni vb. ise kısmen yeterli hazırlandığı söylenebilir. Ayrıca öğrenciler içeriğin kendileri için yeterli olmadığını belirtmiştir. Genel olarak da, içerik öğesi hakkında öğrenciler "kısmen katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmiştir.

Araştırmadan elde edilen kestirimsel sonuçlara göre Cinsiyet ve okul türüne göre öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak cinsiyete göre görüş puanlarının aritmetik ortalamasının kız öğrencilerin lehinde, okul türüne göre de Fen Lisesi'nde okuyan öğrencilerin lehinde olduğu bulunmuştur. Sınıf düzeyinde yapılan karşılaştırmada ise 11.sınıflar lehinde istatistiksel olarak anlamlı sonuca ulaşılmıştır. Ayrıca yeni programın içerik öğesi farklı sebeplerden dolayı istenilen düzeyde uygulanamadığı da görülmüştür.

Anahtar kelimeler: biyoloji öğretim programı, içerik öğesi, program değerlendirme, öğrenci, ortaöğretim.

1. GİRİŞ

Biyoloji ve ona bağlı bilim dallarındaki gelişmeler ve uygulamaları insanların günlük hayatını, toplumu ve çevreyi önemli ölçüde etkilemektedir. Bireyler, biyoloji sayesinde kendilerinin ve ailelerinin gelişimi, beslenmesi, sağlığı, çevresi ve dünyada olagelen pek çok önemli ve ilginç gelişmeyi anlayabilmekte (MEB, 1997) ve yaşamın anlaşılmasına sağladığı katkıları fark etmektedir (MEB, 2007). Bu durumun farkında olan gelişmiş ülkeler, biyoloji eğitiminin kalitesini arttırmak; mevcut fen programlarını sürekli olarak gözden geçirip ihtiyaç tespitlerini yaparak, geliştirdikleri yeni programların etkili bir şekilde yürütülebileceği imkânları okullara sağlamak için çalışmalar yapmaktadır (Kabadere, 2010; 1).

Ülkelerin eğitim sistemlerinin temelini eğitim programları oluşturur (Yüksel, 2003). Eğitim programı, öğrenene okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir. Okulda ya da okul dışında, bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği ise öğretim programıdır (Demirel, 2010). Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim genellikle, belli bir kategoriden oluşan ve bir kısmı okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve

becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır (Varış, 1996: 14).

Bir programın kazanım, içerik, eğitim ve sınav durumları olmak üzere dört temel ögesi bulunmaktadır. Programda belirlenen kazanımlara ulaşmak için “*ne öğretelim*” sorusu programın içeriğinin oluşturulmasını sağlar. Programın içerik boyutu ile öğretilecek konuların düzenlenmesi söz konusudur. Burada kazanımlara ulaşmada kullanılacak konuları ve bu konuları ne kadar derinlikte öğretmek gerektiğine karar verilir (Çepni ve Çil, 2011; Demirel, 2010; Karacaoğlu, 2011).

Yeni program geliştirme anlayışında, içeriğin belirleyicisi kazanımlardır. Çünkü kazanımlar, konu, birey, toplum ve doğa alanlarından seçilerek oluşturulur. Belirlenen içerik, kazanımlara, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun, öğretim yaşantılarına uygulanabilir, sosyal ve kültürel gerçeklerle tutarlı, kapsamlı, sınırlı, geçerli, önemli ve öğrenilebilir olmalıdır (Büyükkaragöz, 1997; Güleriyüz, 2008).

Programlarda yer alan içerik, belirli bir düzenleme yaklaşımı baz alınarak oluşturulur. Biyoloji programında içerik, içerik düzenleme yaklaşımlarından sarmal düzenleme yaklaşımı baz alınarak hazırlanmıştır (MEB, 2007). Konular bir sınıfın belirli bir döneminde ve bir defa işlenmek yerine bütün sınıflara dağıtılmıştır. Böylece her konunun farklı yaş ve düzeydeki öğrencilere öğretilme fırsatı yakalanmıştır (Bentham, 2003). Öğrencilerin yeni öğrendiklerini önceden öğrendiklerinin üzerine inşa edebilmeleri açısından öğretim programlarının sarmal bir yapıda düzenlenmesi önem kazanmaktadır (Thanasoulas, 2001). İncelenen biyoloji dersi yeni öğretim programında konular; basitten karmaşığa, bilinenenden bilinmeyene, somuttan soyuta ilkesine göre her sınıfta biraz daha genişletilmiş, anahtar kavramların etrafındaki örüntü her defasında biraz daha da artırılarak hazırlanmıştır.

Yapılan literatür taramasında program ve program öğeleri hakkında bazı çalışmaların yapıldığı görülmüştür. (Akçay, 2001; Atıcı ve Midilli, 2011; Aydoğdu, 2010; Ayyıldız, 2010; Bukova, Güzel ve Alkan, 2005; Dindar ve Yangın, 2007; Gallagher, 2000; Gallagher ve Tobin, 1987; Gömleksiz ve Bulut, 2007; Kimpston, 1985; Kurt ve Yıldırım, 2010; Penick 1995; Savatyan, 2007; Sümer, 1990; Söğüt, Söğüt ve Akay, 2010; Tobin, 1987; Özay ve Hasanekoğlu, 2007; Öztürk, 2003; Öztaş ve Özay, 2004; Yakışan, 2002; Yaşar, 2012; Yeşilyurt ve Gül, 2008; Yurdakul, 2010). Bu çalışmaların sonuçları incelendiğinde; öğretmenlerin sınıfta kendi öğretim programlarını uyguladıkları, öğretim programlarının değişmesine rağmen öğretmenlerin öğretim alışkanlıklarının değişmediği, programların yüklü içerikleri ve zamanın kısıtlı olması nedeniyle fen öğretmenlerinin sınıflarında uygulama çalışmaları yapamadıklarını, kitaplardaki bilgileri geleneksel yöntemlerle öğrencilerine aktardıkları, yeni öğrenme ortamında sınıf yönetiminde ve kavramların oluşturulması aşamasında etkinlik seçiminde zorlandıkları, laboratuvarı ve araç-gereçleri kullanma konusunda kendilerini yetersiz gördükleri, sınavlar, ders kitaplarının yetersizliği, okulun laboratuvar, araç-gereç ve diğer fiziki koşullarının yetersizliği, laboratuvarı olmayan okulların varlığı programın uygulanmasını olumsuz etkilediği bildirilmiştir.

Ülkemizde, öğretim programları zaman içerisinde pek çok değişim geçirmiştir. Bu değişimlerin son halkası 2004 yılında uygulamaya konulan, içeriği, amaçları, vizyonu ve yaklaşımları bakımından yenilenen, İlköğretim 4-8. sınıflar Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programıdır. Bu öğretim programındaki bilgi, beceri, tutum, değer ve anlayışlara ilişkin kazanımlar ortaöğretim biyoloji, fizik, kimya dersleri için temel oluşturmaktadır.

Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı değişikliği ve diğer derslerdeki program geliştirme çalışmaları, biyoloji alanındaki hızlı gelişmeler, eğitim bilimleri, bilişsel psikoloji, ölçme ve değerlendirme alanındaki yenilikler; gelişmiş ülkelerin fen bilimleri alanındaki program geliştirme çalışmaları, ortaöğretim kurumlarının üç yıldan dört yıla çıkarılması ve mevcut programla ilgili çeşitli öneriler biyoloji dersi için de bir program geliştirme çalışmasını gerekli hâle getirmiştir (MEB, 2007).

Yurtiçi ve yurtdışı biyoloji öğretim programları incelenerek ortaöğretim biyoloji dersi öğretim programlarının tamamı gözden geçirilmiş, farklılık ve benzerlikler tespit edilmiştir.

Vizyonu biyoloji okuyazarı bireyler yetiştirme olan Biyoloji Dersi yeni Öğretim Programı hazırlanmıştır. Bu program, öğretmen rehberliğinde öğrenci merkezli etkinlikleri ön plana çıkararak; bireysel farklılıkları dikkate alan ama sosyal becerileri de göz ardı etmeyen; ürün kadar süreç odaklı bir değerlendirme anlayışını benimsemiş yapılandırmacı yöntem ile öğretime katkı sağlamayı hedeflemektedir (MEB, 2007). Sonuç olarak 9-12. Sınıflar Biyoloji Dersi Öğretim Programı 2008-2011 yılları arasında uygulanmaya başlanmıştır.

Öğretim programlarının geliştirilmesi kadar öğretim programlarının uygulanması ve bu uygulamanın değerlendirilmesi de son derece önemlidir (Öztürk ve Demircioğlu, 2002).

Öğretim programlarının uygulanmasından etkilenenlerden birisi de kuşkusuz ki öğrencilerdir. Bu bakımdan öğretim programlarını hazırlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğrencilerin görüşlerinin alınması önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 2008-2011 yılları arasında kademeli olarak tüm Türkiye’de uygulamaya konulan ortaöğretim 9-12. sınıf biyoloji dersi öğretim programının 10. ve 11. sınıf biyoloji dersi içerik ögesi ile ilgili öğrencilerin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin biyoloji dersi öğretim programı içerik ögesi ile ilgili görüşleri sıklık ve yüzde olarak nasıldır?
2. Öğrencilerin biyoloji dersi öğretim programı içerik ögesi hakkındaki görüşleri, görüşleri ile cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve okudukları ortaöğretim türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005).

2.2. Evren ve Örneklem

2012 yılı mayıs ayının 2. haftasında yapılmış bu araştırmanın evrenini Diyarbakır ili merkez ilçelerinde 1 Fen, 3 Anadolu, 2 Genel ve 1 adet İmam Hatip olmak üzere 7 ortaöğretim okullarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu ortaöğretim okullarında biyoloji dersi alan 10. ve 11. sınıf öğrencilerinden oluşturmaktadır. Öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Özellikler

Özellik		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	161	56,3
	Erkek	125	43,7
Sınıf	10.	162	56,6
	11.	124	43,4
Okul Türü (Lise)	Fen	54	18,9
	Anadolu	92	32,2
	Genel	90	31,5
	İmam Hatip	50	17,5
Toplam		286	100

Tablo 1’den de görüleceği gibi araştırmaya N=286 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin %56,3’ü (N=161) kız, %43,7’si (N=125) ise erkektir. Öğrencilerin %56,6’si (N=162) 10.sınıfta öğrenim görüyor iken %43,4’ü (N=124) ise 11. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %18,9’u (N=54) Fen , %32,2’si (N=92) Anadolu, %31,5’i (N=90) Genel ve %17,5’i (N=50) ise İmam Hatip Lisesi’nden katıldığı görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı oluşturulmadan önce ülkemizdeki orta öğretim biyoloji programları ve programların yapısındaki değişiklikler incelenmiştir. İlgili literatür incelenerek İçerik Ögesi Değerlendirme Anketi veri toplama aracı olarak hazırlanmıştır. Hazırlanmış veri toplama araçlarında kişisel bilgiler soruları ve kapalı uçlu (5’li likert tipi derecelendirilmiş) sorular bulunmaktadır. Bu derecelendirmeler; “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “kısmen katılıyorum”, “katılmıyorum” ve “hiç katılmıyorum” şeklindedir.

2.4. Veri Toplama Araçların Geliştirilmesi

Hazırlanan taslak anketin kapsam geçerliğini belirlemek amacı ile uzman görüşüne başvurulmuştur. Anket, biyoloji öğretmenleri, eğitim bilimleri uzmanları ve alan eğitimi uzmanlarının değerlendirmesine sunulmuş ve alınan görüşler doğrultusunda ankette gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Anketin geçerlik süreci tamamlandıktan sonra güvenilirlik analizine geçilmiştir. Araştırmanın başında 17 madde olarak hazırlanmış İçerik Ögesi Değerlendirme Anketi pilot çalışma için farklı ortaöğretimlerde okuyan (N=239) öğrencilere uygulanmıştır. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda anketin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısının .89 olduğu bulunmuştur. 0.70 ve üzerindeki değerlerin güvenilir olduğu kabul görmektedir (Büyüköztürk, 2010, s.171).

Aynı yapıyı, kavramı ölçmeye yönelik ölçme araçlarından elde edilen test puanlarının geçerlik ve güvenilirlik analizinden sonra araçta yer alan maddelerin özelliklerinin de betimlenmesi gerekir. Madde özelliklerini incelemeye yönelik analizlere madde analizi denilmektedir. Madde analizinde kullanılan yöntemlerden birisi de madde-toplam korelasyonudur. Bu yöntem, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde-toplam korelasyonunun pozitif ve yüksek olması, maddelerin

benzer davranışları örneklediğini gösterir ve testin iç tutarlığının yüksek olduğunu gösterir. Genel olarak, madde-toplam korelasyonu. 30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, .20-.30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği veya maddenin düzeltilmesi gerektiği, .20'den daha düşük maddelerin ise teste alınmaması gerektiği söylenebilir (Büyüköztürk, 2010; s.171).

İçerik Ögesi Değerlendirme Anketi'nde yapılan madde-toplam korelasyon analizinde maddelerin .209 ve .708 arasında değer aldıkları görülmüştür. Ayrıca ankette yer alan 17 maddeden 1 tanesinin .209 ve geriye kalan 16 tanesinin de .440 ve daha fazla madde-toplam korelasyonuna sahip olduğu görülmüştür.

2.5. Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistikî Teknikler

Araştırmada elde edilen veriler SPSS-18 Paket Programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ile İçerik Ögesi Değerlendirme Anketi verilerinin analizleri için frekans (f) ve yüzde (%) değerleri incelenmiştir. Öğrencilerin demografik özellikleri ile İçerik Ögesi Değerlendirme Anketi'ne verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü ANOVA analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Gruplar arası anlamlılık düzeyi $p=0,05$ olarak alınmıştır.

2.6. Anket Maddelerinin Değerlendirilmesinde Göz Önünde Bulundurulmuş Sınırlılıklar

1.00 - 1.79 = Hiç Katılmıyorum

1.80 - 2.59 = Katılmıyorum

2.60 - 3.39= Kısmen Katılıyorum

3.40 - 4.19 = Katılıyorum

4.20 - 5.00= Tamamen Katılıyorum, şeklindedir.

3. BULGULAR ve YORUM

3.1. Araştırmadan Elde Edilen Betimsel Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğrencilerin içerik ögesine ilişkin görüşlerinin frekans ve yüzde değerlerinin analizleri verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin İçerik Ögesine İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

İçerik Ögesi	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1.Konuların/Ünitelerin içerikleri ilgimi çekebilmektedir	68	23,8	104	36,4	61	21,3	25	8,7	28	9,8	3,56
2.Konular/Üniteler ekonomik (sistemik, iyi örgütlenmiş, gereksiz bilgi bulunmamaktadır)	46	16,1	85	29,7	83	29,0	37	12,9	35	12,0	3,24

olarak hazırlanmıştır												
3.Konuların/Ünitelerin içeriği günlük yaşama yakınlık göstermektedir.	67	23,4	103	36,0	72	25,2	26	9,1	18	6,3	3,61	
4.Konuların/Ünitelerin içeriği bilimsel olarak hazırlanmıştır.	81	28,3	100	35,0	74	25,9	18	6,3	13	4,5	3,76	
5.Konuların/Ünitelerin içeriği geçerli ve güncel bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır.	58	20,3	88	30,8	90	31,5	32	11,2	18	6,3	3,48	
6.Konu/Ünite içeriklerinin renklerle, resimlerle vb. desteklenmiş olmaları dikkatimi arttırmaktadır.	135	47,2	70	24,5	47	16,4	14	4,9	20	7,0	4,01	
7.Öğrenmem gereken konular ve etkinlikler birbirleri ile tutarlı ve ilişkilidir.	83	29,0	115	40,2	52	18,2	15	5,2	21	7,3	3,78	
8.Konuların/Ünitelerin sıralanışı öğrenebileceğim şekilde düzenlenmiştir.	67	23,4	91	31,8	78	27,3	27	9,4	23	8,0	3,53	
9.Programdaki Konular/Üniteler için verilen süre yeterlidir.	47	16,4	71	24,8	76	26,6	46	16,1	46	16,1	3,09	
10.Konular/Ünitelerin diğer derslerle ilişkilendirilmiş olması biyoloji öğrenmemi kolaylaştırıyor.	74	25,9	85	29,7	67	23,4	35	12,2	25	8,7	3,52	
11.Konulardaki/Ünitelerdeki içerik bize ezberlemek çok anlamaya teşvik etmektedir.	45	15,7	58	20,3	74	25,9	55	19,2	54	18,9	2,95	
12.Konularda/Ünitelerde içerik ve etkinlikleri fazla olduğu için ayrılan zaman yeterli gelmemektedir.	74	25,9	78	27,3	53	15,5	50	17,5	31	10,8	3,40	
13.Konular/Üniteler, sınıflar arasında belirli bir düzene göre hazırlanmıştır.	53	18,5	75	26,2	83	29,0	36	12,6	39	13,6	3,23	
14.Üniversitede okumasam bile lisede aldığım biyoloji dersi benim için yeterli olduğunu düşünüyorum.	28	9,8	48	16,8	66	23,1	57	19,9	87	30,4	2,56	

15.Lisede gördüğüm biyoloji dersleri yükseköğretime (üniversiteye) geçmem için yeterlidir.	36	12,6	58	20,3	82	28,7	54	18,9	56	19,6	2,87
16.Konular/Üniteler derse motive olmamı sağlıyor.	46	16,1	81	28,3	89	31,1	38	13,3	32	11,2	3,25
17.Konular resim, grafik, tablo ve benzeri araçlarla yeterince desteklenmiştir.	53	18,5	70	24,5	79	27,6	33	11,5	51	17,8	3,14

1."Konuların/Ünitelerin içerikleri ilgimi çekebilmektedir" maddesine öğrencilerin % 23, 8'i (N=68) "tamamen katılıyorum" % 36,4'ü (N= 104) "katılıyorum", % 21,3'ü (N=61) "kısmen katılıyorum" görüşünü belirtirken % 8,7'si (N=25) "katılmıyorum" ve % 9,8'i (N=28) "hiç katılmıyorum" ve $\bar{x} = 3,56$ oranında katılım göstermiştir. Bu oran "katılıyorum" düzeyindedir. Bu maddedeki verilere bakıldığında biyoloji dersi içeriğinin öğrenci ilgisini çektiği söylenebilmektedir.

2."Konular/Üniteler ekonomik (sistemik, iyi örgütlenmiş, gereksiz bilgi bulunmamaktadır) olarak hazırlanmıştır" maddesine öğrencilerin % 16,1'i (N=46) "tamamen katılıyorum" % 29,7'si (N= 85) "katılıyorum", % 29,0'ı (N=83) "kısmen katılıyorum" görüşünü belirtirken % 12,9'u (N=37) "katılmıyorum" ve % 12,0'ı (N=35) "hiç katılmıyorum" ve $\bar{x} = 3,24$ oranında görüş bildirmiştir. Bu oran "kısmen katılıyorum" düzeyine karşılık gelmektedir. Bu madde verileri incelendiğinde biyoloji dersi içeriğinin ekonomik olarak hazırlanmasının öğrencilerde kısmen olumlu görüş bildirmesine neden olduğu görülebilir.

3."Konuların/Ünitelerin içeriği günlük yaşama yakınlık göstermektedir." maddesine öğrencilerin % 23, 4'ü (N=67) "tamamen katılıyorum" % 36,0'ı (N= 103) "katılıyorum", % 25,2'si (N=72) "kısmen katılıyorum" görüşünü belirtirken % 9,1'i (N=26) "katılmıyorum" ve % 6,3'ü (N=18) "hiç katılmıyorum" ve $\bar{x} = 3,61$ oranında görüş bildirmiştir. Bu oran, öğrencilerin maddeye "katılıyorum" düzeyinde görüş bildirdiğini göstermektedir. Öğrencilerin "katılmıyorum" ve "hiç katılmıyorum" katılım düzeyine bakıldığında biyoloji dersi içeriğinin günlük yaşama yakınlık gösterdiği görülmektedir.

4."Konuların/Ünitelerin içeriği bilimsel olarak hazırlanmıştır." maddesine öğrencilerin % 28, 3'ü (N=81) "tamamen katılıyorum" % 35,0'ı (N= 100) "katılıyorum", % 25,9'u (N=74) "kısmen katılıyorum" görüşünü belirtirken % 6,3'i (N=18) "katılmıyorum" ve % 4,5'i (N=13) "hiç katılmıyorum" ve $\bar{x} = 3,76$ oranında " katılıyorum" düzeyinde fikir belirtmiştir. Öğrencilerin "katılmıyorum" ve "hiç katılmıyorum" düzeylerinin toplamına bakıldığında biyoloji dersi içeriğinin bilimsel olarak hazırlandığı görülmektedir.

5."Konuların/Ünitelerin içeriği geçerli ve güncel bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır." maddesine öğrencilerin % 20, 3'ü (N=58) "tamamen katılıyorum" % 30,8'i (N=88) "katılıyorum", % 31,5'i (N=90) "kısmen katılıyorum" görüşünü belirtirken % 11,2'i (N=32) "katılmıyorum" ve % 6,3'ü (N=18) "hiç katılmıyorum" ve $\bar{x} = 3,48$ oranında ve "katılıyorum" düzeyinde görüş belirtmiştir. Öğrenciler biyoloji dersi içeriğinin geçerli ve güncel bilgiler kullanılarak hazırlanmış olduğu yönde ağırlıklı olarak fikir belirtmiştir. Ancak bu maddeye kısmen katılan öğrenci oranı da önemli bir yer tutmaktadır.

6."Konu/Ünite içeriklerinin renklerle, resimlerle vb. desteklenmiş olmaları dikkatimi arttırmaktadır." maddesine öğrencilerin % 47, 2'si (N=135) "tamamen katılıyorum" % 24,5'i

(N= 70) “katılıyorum”, % 16,4’ü (N=47) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 4,9’u (N=14) “katılmıyorum” ve % 7,0’ı (N=20) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 4,01$ oranında ve “katılıyorum” düzeyinde katılmıştır. Bu madde de biyoloji dersi içeriğinin görseelliği ön plana çıkararak hazırlanmış olmasının öğrencilerce çok olumlu karşılandığı görülmektedir.

7.”Öğrenmem gereken konular ve etkinlikler birbirleri ile tutarlı ve ilişkilidir.” maddesine öğrencilerin % 29, 0’ı (N=83) “tamamen katılıyorum” % 40,2’si (N= 115) “katılıyorum”, % 18,2’si (N=52) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken %5,2’si (N=15) “katılmıyorum” ve % 7,3’ü (N=21) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,78$ oranında ve “katılıyorum” düzeyinde katılım göstermiştir. Bu maddenin verilerine göre biyoloji dersinde öğrencilerin öğrenmesi gereken konu ve etkinliklerin birbiri ile tutarlı ve ilişkili olduğu söylenebilmektedir.

8.” Konuların/Ünitelerin sıralanışı öğrenebileceğim şekilde düzenlenmiştir.” maddesine öğrencilerin % 23, 4’ü (N=67) “tamamen katılıyorum” % 31,8’i (N= 91) “katılıyorum”, % 27,3’ü (N=78) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 9,4’ü (N=27) “katılmıyorum” ve % 8,0’ı (N=23) “hiç katılmıyorum” ve $\bar{x} = 3,53$ oranında ve “katılıyorum” düzeyinde bir sonuca ulaşılmıştır. Bu maddeye genel olarak bakıldığında öğrenciler genel olarak olumlu fikir etrafında toplandıkları görülmektedir. Ancak kısmen katılan öğrenci oranı da ihmal edilmeyecek bir düzeydedir.

9.”Programdaki Konular/Üniteler için verilen süre yeterlidir.” maddesine öğrencilerin % 16,4’ü (N=47) “tamamen katılıyorum” % 24,8’i (N= 71) “katılıyorum”, % 26,6’u (N=76) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 16,1’i (N=46) “katılmıyorum” ve % 16,1’i (N=46) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,09$ oranında ve “kısmen katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. Bu maddeye genel olarak öğrencilerin olumlu bir görüş bildirdiği görülse dahi olumsuz fikir bildiren öğrenci oranının da önemli bir yer tuttuğu söylenebilir.

10.” Konular/Ünitelerin diğer derslerle ilişkilendirilmiş olması biyoloji öğrenmemi kolaylaştırıyor.” maddesine öğrencilerin % 25, 9’u (N=74) “tamamen katılıyorum” % 28,7’si (N= 85) “katılıyorum”, % 23,4’ü (N=67) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 12,2’si (N=35) “katılmıyorum” ve % 8,7’si (N=25) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,52$ oranında ve “katılıyorum” düzeyinde katılım göstermiştir. Biyoloji dersi içeriğinin diğer derslerin içerikleri ile ilişkilendirilmiş olmasının öğrencilerde olumlu karşılandığı söylenebilir.

11.” Konulardaki/Ünitelerdeki içerik bize ezberlemekten çok anlamaya teşvik etmektedir.” maddesine öğrencilerin % 15, 7’si (N=45) “tamamen katılıyorum” % 20,3’ü (N= 58) “katılıyorum”, % 25,9’u (N=74) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 19,2’si (N=55) “katılmıyorum” ve % 18,9’u (N=54) “hiç katılmıyorum” ve $\bar{x} = 2,95$ oranında katılım olmuştur. Bu oranın “kısmen katılıyorum” sınırı içerisinde olduğu görülmektedir. Bu maddeye kısmen katılıyorum düzeyinde fikir birliğinin hakim olduğu görülmektedir. İlâveten tamamen katılıyorum ve katılıyorum ile katılmıyorum ve hiç katılmıyorum fikrine katılma oranları toplamının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

12.” Konularda/Ünitelerde içerik ve etkinlikler fazla olduğu için ayrılan zaman yeterli gelmemektedir.” maddesine öğrencilerin % 25, 9’u (N=74) “tamamen katılıyorum” % 27,3’ü (N= 78) “katılıyorum”, % 15,5’i (N=53) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 17,5’i (N=50) “katılmıyorum” ve % 10,8’i (N=31) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,40$ oranında “katılıyorum” oranında katılmıştır. Bu maddeye genel olarak bakıldığında içerik için ayrılan ders süresinin yetersiz olduğu yönünde fikir birliğinin olduğu söylenebilir.

13.” Konular/Üniteler, sınıflar arasında belirli bir düzene göre hazırlanmıştır.” maddesine öğrencilerin % 18, 5’i (N=53) “tamamen katılıyorum” % 26,2’si (N= 75) “katılıyorum”, % 29,0’ı (N=83) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 12,6’sı (N=36) “katılmıyorum” ve % 13,6’i (N=39) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,23$ oranında ve “kısmen katılım” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu maddeye kısmen katılıyorum görüşü hakim olmak üzere tam ve katılıyorum düzeyleri ile birlikte öğrenciler genel olarak olumlu yaklaşıtları söylenebilir. Ancak hem fikir olmayan öğrenci oranı da önemli bir yeri tuttuğu söylenebilir.

14.” Üniversitede okumasam bile lisede aldığım biyoloji dersi benim için yeterli olduğunu düşünüyorum.” maddesine öğrencilerin % 9, 8’i (N=28) “tamamen katılıyorum” % 16,8’i (N= 48) “katılıyorum”, % 23,1’i (N=66) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 19,9’u (N=57) “katılmıyorum” ve % 30,4’ü (N=87) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 2,56$ oranında ve “katılmıyorum” düzeyinde katılım göstermiştir. Genel olarak öğrenciler, kendilerine sunulan biyoloji dersi içeriğinin ileriki hayatları için kendilerine yeterli olamayacağı konusunda fikir belirtmiştir.

15.”Lisede gördüğüm biyoloji dersleri yükseköğretime (üniversiteye) geçmem için yeterlidir.” maddesine öğrencilerin % 12, 6’sı (N=36) “tamamen katılıyorum” % 20,3’ü (N= 58) “katılıyorum”, % 28,7’si (N=82) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 18,9’u (N=54) “katılmıyorum” ve % 19,6’i (N=56) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 2,87$ oranında ve “kısmen katılım” göstermiştir. Bu maddeye öğrencilerin kısmen katılıyorum yönündeki fikirleri hakim görünse dahi olumlu ve olumsuz görüş bildiren oranlarının da çok önemli bir yer tuttuğu bulunmuştur.

16.” Konular/Üniteler derse motive olmamı sağlıyor.” maddesine öğrencilerin % 16, 1’i (N=46) “tamamen katılıyorum” % 28,3’ü (N= 81) “katılıyorum”, % 31,1’i (N=89) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 13,3’ü (N=38) “katılmıyorum” ve % 11,2’si (N=32) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,25$ oranında ve “kısmen katılım” düzeyinde fikir belirtmiştir. Bu maddenin verileri genel olarak incelendiğinde biyoloji dersi içeriğinin öğrencilerde motive edici yönde etki edebildiği söylenebilmektedir.

17.” Konular resim, grafik, tablo ve benzeri araçlarla yeterince desteklenmiştir.” maddesine öğrencilerin % 18, 5’i (N=53) “tamamen katılıyorum” % 24,5’i (N= 70) “katılıyorum”, % 27,6’sı (N=79) “kısmen katılıyorum” görüşünü belirtirken % 11,5’i (N=33) “katılmıyorum” ve % 17,8’i (N=51) “hiç katılmıyorum”, $\bar{x} = 3,14$ oranında katılım göstermiştir. Genel olarak öğrencilerin olumlu görüş bildirdikleri bu madde verilerine göre kısmen katılıyorum düzeyinde katılımın hakim olduğu görülmektedir. Ancak olumsuz yaklaşan öğrenci sayısının da önemli bir oranda olduğu bulunmuştur.

3.2. Araştırmadan Elde Edilen Kestirimsel Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğrencilerin içerik ögesine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, sınıf ve okudukları okul türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığı konusundaki bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3. İçerik Ögesine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	N	\bar{x}	Ss	Minimum	Maksimum
İçerik Ögesi	286	3,35	0,74	1,00	5,00

İçerik ögesi betimsel istatistik sonuçlarına göre araştırmaya katılan (N=286) öğrencilerin $\bar{x}=3,35$ ortalama ile görüş belirttikleri bulunmuştur. İçerik Ögesi Değerlendirme

Anketi'nden minimum 1,00 ile maksimum 5,00 arasında puan alınabildiği gözünde tutulduğunda bu değer "kısmen katılıyorum" düzeyinde olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. Cinsiyete Göre Öğrencilerin İçerik Ögesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
İçerik Ögesi	Kız	161	3,38	0,72	284	0,72	0,46
	Erkek	125	3,31	0,77			

Tablo 4 incelendiğinde içerik ögesine yönelik kız öğrenci görüşlerinin aritmetik puan ortalamasının ($\bar{x}=3,38$) erkek öğrenci görüşlerinin aritmetik puan ortalamasından ($\bar{x}=3,31$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir [(t (284)= 0,72; p>0,05)].

Tablo 5. Sınıflara Göre Öğrencilerin İçerik Ögesine İlişkin Görüşlerinin Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

	Sınıf	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
İçerik Ögesi	10	162	3,25	0,72	284	-2,45	0,01
	11	124	3,47	0,75			

Tablo 5 incelendiğinde içerik ögesine yönelik 11.sınıf öğrencilerin görüşlerinin aritmetik puan ortalamasının ($\bar{x}=3,47$) 10. sınıf öğrencilerin görüşlerinin aritmetik ortalamasından ($\bar{x}=3,25$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Görüşler arasındaki bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [t(284)= -2,45; p<0,05)].

Tablo 6. Okul Türüne Göre Öğrencilerin İçerik Ögesine İlişkin Görüşlerinin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Okul türü (lise)	N	\bar{x}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	Sd	F	p
Fen	54	3,48	0,90	Gruplar arası	2,193	0,731	3	1,31	0,27
Anadolu	92	3,31	0,74						
Genel	90	3,39	0,69	Grup içi	156,745	0,556	282		
İmam Hatip	50	3,21	0,62						
Toplam	93	3,35	0,74		158,938		285		

Tablo 6 incelendiğinde Fen Lisesi'nde okuyan öğrencilerin içerik ögesine ilişkin puanlarının aritmetik ortalamasının en yüksek ($\bar{x}=3,48$) olduğu görülmektedir. Puanlarının aritmetik ortalaması sırası ile Genel Liseler ($\bar{x}=3,39$), Anadolu Lisesi ($\bar{x}=3,31$) ve İmam Hatip Lisesi ($\bar{x}=3,21$) şeklinde takip etmektedir. İlaveten puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı da görülmektedir [F(3,282)=1,31; p>0,05)].

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmadan elde edilen betimsel bulgulara göre öğrencilerin içerik ögesine ilişkin genel olarak her madde için görüşlerinin “katılıyorum”, “kısmen katılıyorum” ve “katılmıyorum” derecelerinde paylaşımın olmasına rağmen hakim fikrin “kısmen katılıyorum” un etrafında yoğunlaştığı bulunmuştur.

Biyoloji dersi içeriğinin öğrencilerde ilgi uyandırma ve derse motivasyonu sağlama gibi maddelere olumlu yaklaşımları görülmektedir. Savatyapan (2007) yaptığı çalışmada da “*biyoloji dersi ilgimi çekmiyor*” maddesine öğrencilerin sadece % 17,5’inin katıldığı görülmüştür. Ancak Gül ve Yeşilyurt (2010)’un yaptığı çalışmada öğrencilerin *biyolojiye yönelik* ilgililerinin “kararsızım” düzeyinde katılım gösterdikleri bulunmuştur. Bu çalışmadan elde edilen sonuca göre *biyoloji dersi içeriğine* yönelik bu olumlu yaklaşımın nedeninin ders içeriğinin günlük yaşamla yakınlık göstermesi, geçerli ve güncel bilgilerle hazırlanması, içeriğin renkli çizim, şekil, grafik ve tablo gibi görselliği ön plana çıkartan desenlerle desteklenmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğrencilerin de bu yönde hem fikir oldukları söylenebilir. Ancak görselliği ön planda tutarak öğretme-öğrenme sürecinde önemli katkıları bulunan bu görsel öğelere yeterince yer verilmediği de bazı öğrenciler tarafından belirtilmiştir (17.madde). Özay ve Hasanekoğlu (2007) inceledikleri biyoloji ders kitabının görsel tasarım açısından tam olarak hazırlanamadığını bularak bu bulguyu desteklediği söylenebilir. İçerikteki görsel araçların bilgi vermek, bilgileri desteklemek, ilgi çekerek dikkati yönlendirmek, konuları özetlemek, olgular veya kavramlar arasındaki ilişkileri göstermek, zihinde canlandırılması güç olan kompleks durumları açıklamak gibi önemli amaçlarının olduğu unutulmamalıdır.

Öğrenciler, öğrenmeleri gereken konu ve etkinliklerin birbirleri ile tutarlı ve ilişkili olduğu yönünde olumlu fikir belirttikleri görülmektedir. Ancak sınıf bazında öğrenmeleri gereken içeriğin öğrenebilecekleri sıralaması konusunda ise önemli bir oranı tam ve katılıyorum düzeyinde fikir belirtirken kısmen katılım yönünde fikir belirtenlerin oranı da önemli olduğu görülmüştür. Ayrıca içeriğin sınıflar arasında belirli bir düzene göre sıralamasının olmadığını yaklaşık % 25 civarında öğrenci tarafından belirtilmiştir. Yeşilyurt ve Gül (2008), Altunoğlu ve Atav (2005) yaptıkları çalışmada da biyoloji derslerine ait içerikte, alt sınıflarda alınan bilginin üst sınıflarda alınan bilgiyi desteklemesine dikkat edildiğini düşünen öğrencilerin kısmen katılıyorum düzeyinde katılım gösterdikleri sonucuna ulaştıkları görülmüştür. Yine Söğüt, Söğüt ve Akay (2010) biyoloji öğretim programı içeriğinin konuları arasında bir ardışıklığın olmadığını bildirmiştir. Bu verilerden de açıkça anlaşılıyor ki sınıf ve konular bazında hazırlanmış içeriğin istenilen biçimde olmadığı söylenebilir. Oysa biyoloji dersi yeni öğretim programı içerik düzenleme yaklaşımlarından sarmal yaklaşıma göre hazırlanmıştır.

Öğrenciler, biyoloji dersi içeriğinin sistematik, iyi örgütlenmiş ve gereksiz bilgilere yer verilip-verilmediği konusu ile bu içeriğin onları üniversite eğitimi için hazırlama konusunda kısmi olarak katılmıştır. Söğüt, Söğüt ve Akay (2010)’ın biyoloji öğretmenleri ile yaptığı çalışmada biyoloji içeriğinin öğrencilerin üniversiteye hazırlanması konusunda yetersiz olduğu ve yeniden düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. İlâveten öğrenciler, üniversiteye gidilmemesi durumunda bu içeriğin hayatlarının ileriki dönemlerinde kendileri için yeterli olamayacağı konusunda fikir belirtmiştir. Yeşilyurt ve Gül (2008) yaptıkları çalışmada biyoloji öğretim programında verilmek istenenlerin bireyin ve toplumun ihtiyaçlarını yeterince karşılama konusunda öğrencilerin kısmen katılım gösterdiklerini bildirmiştir. Yücel (2010)’in yaptığı çalışmada ise içerik açısından ülkemiz fen programının, dünyadaki fen programlarına çok yakın bir program olduğunu ifade etmiştir. Aydoğdu (2010) öğretmenlerle yaptığı çalışmada bazı konu alanlarındaki akademik bilgiler ve içeriğin çok fazla uygulamaya dönük

olması nedeni ile içerik kazandırmada sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Burada, okulun sahip olduğu koşullar, ders sürelerindeki yetersizlik, öğretmen yeterliliği, ders kitapları ve öğrencilerden kaynaklanan çeşitli nedenlere bağlı olarak ders içeriklerinin öğrencilere yeterince verilmediği düşünülmektedir. Bunu destekleyen bir diğer neden ise, 11. maddedeki veri sonucuna göre yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenen bu program içeriğinin halen ezberleme yolu ile işlendiğinin görülmesidir. Oysa Ayyıldız (2010)'ın biyoloji öğretmenleri ile yaptığı çalışmada yeni program içeriğinin öğrenci merkezli eğitime uygunluğu konusunda katılıyorum düzeyinde sonuca ulaşmıştır. Öğretmen ve öğrenciler arasında çıkan bu farklılık ise düşündürücüdür.

Araştırmadan elde edilen kestirimsel bulgular;

Cinsiyetlerine göre yapılan karşılaştırmada kız öğrencilerin aldıkları puan ortalamasının erkek öğrenci puan ortalamasından biraz fazla olduğu bulunmuş ancak istatistiksel olarak anlamlı görülmemiştir. Böyle bir sonucun çıkmış olmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Zira farklılık olması durumunda bunun nedenleri araştırılarak öğretim programının bu farklılığı göz önünde bulundurarak hazırlanmasını gerektirirdi.

Sınıflar arasında yapılan karşılaştırmada ise 11. sınıf öğrencilerinin lehinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Bu çalışmada, 7., 8. ve 13. maddelerdeki betimsel sonuçlara bakıldığında 11. sınıflar lehinde olan bu farklılığın doğrudan programdan kaynaklandığını söylemek zordur. Burada ancak öğrencilerde artan akademik bilgi ve ilgi ile 11. sınıf programının daha iyi düzenlenmiş olabileceği söylenebilir.

Okullar arasında yapılan karşılaştırmada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Fen Lisesi'nde okuyan öğrencilerin içerik ögesine "katılıyorum" düzeyinde fikir birliği içinde oldukları görülmüştür. Diğer liselerin tümünde ise "kısmen katılım"ın olduğu fark edilmiştir. Burada Fen Lisesi'ne öğrencilerin sınavlarla alınıyor olması ve dolayısıyla alınan öğrencilerin belirli bir başarı ile bu okullara yerleştirilmelerinden programın eğitim durumları uygulamalarının içerik ögesini olumlu etkilediği düşünülmektedir. Anadolu Liselerine de öğrenci alımlarında benzeri bir sürecin takip ettiği bilinmektedir. Oysa burada okuyan öğrencilerin içerik ögesini değerlendirirken kararsız bir düşüncede oldukları görülmektedir. Bu durumun okulların eğitim-öğretim sürecinde sahip oldukları paydaşlarının birbirinden farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

5. ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada hem betimsel hem de kestirimsel veriler incelendiğinde öğrencilerin içerik ögesine genel olarak "kısmen katılıyorum" düzeyinde görüş bildirmiş oldukları görülmektedir. Sonuç olarak, genellikle içerik ögesinin farklı nedenlerden dolayı istenilen düzeyde amaca hizmet edemediği anlaşılmaktadır.

Biyoloji dersi içeriğinin görsel öğelerle biraz daha desteklenmesi ve var olan görsellerin öğrencilere içeriği kazandırmadaki işlevlikleri gözden geçirilmelidir.

Hem bir sınıfa ait hem de sınıflar arasında sarmal yaklaşıma göre düzenlenmiş içeriğinin tekrardan gözden geçirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca biyoloji dersi içeriğinden istenilen düzeyde verimin alınabilmesi için okulların gerekli fiziksel, kimyasal, araç-gereç gibi ihtiyaçları giderilmeli; öğretmen ve öğrencilere öğretim, yöntem ve teknikler hakkında eğitim programları düzenlenmelidir. Böylece ders işleme süreçlerinin beklenen düzeyde gerçekleşebileceği ve ders içeriklerinin önemli bir

kısımının işlenerek öğrencilerin mezuniyet sonrası yaşam alanlarında kendilerine hizmet edebileceği düşünülmektedir.

6. KAYNAKÇA

- AKÇAY, A. (2001). 1998 Lise 2 Biyoloji Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- ALTUNOĞLU, B, D. ve ATAV, E. (2005). Daha Etkili Bir Biyoloji Öğretimi İçin Öğretmen Beklentileri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 28, 19-28.
- ATICI, T. ve MİDİLLİ, Ü, Y. (27-29 Nisan 2011). 9. Sınıf Yeni Biyoloji Öğretim Programının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, 2nd International Conference On New Trends In Education And their Implications Sunulmuş Bildiri. Antalya.
- AYDOĞDU, E. (2010). Ortaöğretim 9. Sınıf Biyoloji Dersi Yeni Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Trabzon İli Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- AYYILDIZ, Z. (2010). Yeni Lise Biyoloji Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BENTHAM, S. (2003). Ateaching Assistant's Guide To Child Development And Psychology In Theclassroom, London: Routledge.
- BUKOVA, G, E. ve ALKAN, H. (2005). Yeniden Yapılandırılan İlköğretim Programı Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(2): 385-420.
- BÜYÜKKARAGÖZ, Ş. 1997. Program Geliştirme "Kaynak Metinler", Geliştirilmiş 2. Baskı, Kuzucular Ofset, Konya.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2010). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegem Akademi.
- ÇEPNİ, S., ÇİL, E. (2010). Fen ve Teknoloji Programı: İlköğretim 1 ve 2. Kademe Öğretmen El Kitabı (2.Baskı). Pegem Akademi, Ankara.
- DEMİREL, Ö. (2010). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme, (12. Baskı) Pegem Akademi, Ankara.
- DİNDAR, H. ve YANGIN, S. (2007). İlköğretim Fen Ve Teknoloji Dersi Öğretim Programına Geçiş Sürecinde Öğretmenlerin Bakış Açılarının Değerlendirilmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(1): 185-198.
- GALLAGHER, J, J. (2000). Teaching For Understanding And Application Of Science Knowledge, School Science And Mathematics, 100 (9), 310-319.
- GALLAGHER, J.J.ve TOBİN, K. (1987). Teacher Management And Student Engagement In High School Science. Science Education. 71(4): 535-555.
- GÜL, Ş. ve YEŞİLYURT, S. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Biyoloji ve Biyoloji Dersine Yönelik Tutumları (Pilot Uygulama), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 20, 28 - 47.
- GÜLERYÜZ, H. (2008). Hayat Bilgisi Öğretimi ve Programı. 1.Baskı. Pegem Akademi, Ankara

- GÖMLEKSİZ, M. ve BULUT, İ. (2007). Yeni Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32, 76–88.
- KARASAR, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Nobel Yayınları.
- KİMPSTON, R. D. (1985). Curriculum Fidelity And The Implementation Tasks Employed By Teachers: A Research Study, Journal Of Curriculum Studies, 17 (2), 185-195.
- KABADERE, T. (2010). Lise Biyoloji Öğretim Programlarının Cumhuriyetten Günümüze Değişimini Etkileyen Unsurlar ve Analizleri. Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KARACAOĞLU, Ö, C. (2011). Online Eğitimde Program Geliştirme, İhtiyaç Yayıncılık. Ankara.
- KURT, S. ve YILDIRIM, N. (2010). Ortaöğretim 9. Sınıf Kimya Dersi Öğretim Programının Uygulanması İle İlgili Öğretmenlerin Görüşleri ve Önerileri, Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29 (1): 91-104.
- MEB. (1997). Biyoloji Öğretimi. Öğretmen Eğitimi Dizisi, YÖK/ Dünya Bankası, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. Ankara.
- MEB. (2007). Ortaöğretim 9. Sınıf Biyoloji Dersi Öğretim Programı, Ankara.
- PENİCK, J.E. (1995). New Goals For Biology Education. Bioscience, 45(6): 52-58.
- SAVATYAPAN, S. (2007). Yeni Lise I (2005) Biyoloji Dersi Öğretim Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SÜMER, E. (1990). “Ortaöğretimde Biyoloji Programlarının Değerlendirilmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- SÖĞÜT, Ö., SÖĞÜT, D. ve AKAY, H. (2010). Fizik, Kimya ve Biyoloji Öğretim Programlarının İçerik Ögesi Bakımından Değerlendirilmesi, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 29,95-112.
- THANASOULAS, D. (2001). Constructivist Learning, The Weekly Column, Article 54, April2001. <http://Www.Eltnewsletter.Com/Back/April2001/Art542001.Htm> (Erişim Tarihi 02.09.12)
- TOBİN, K. (1987). Forces Which Shape The Implemented Curriculum İn High School Science And Mathematics, Teaching And Teacher Education. 3 (4): 287-298.
- ÖZAY, E. ve HASENEKOĞLU, İ. (2007). Lise–3 Biyoloji Ders Kitaplarındaki Görsel Sunumda Gözlemlenen Bazı Sorunlar, Türk Fen Eğitimi Dergisi, 4(1): 80-91.
- ÖZTÜRK, E. (2003). Lise Biyoloji Öğretim Programının Uygulama Sürecinin Belli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZTAŞ, H. ve ÖZAY, E. (2004). Biyoloji Öğretmenlerinin Biyoloji Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar (Erzurum Örneği), Kastamonu Eğitim Dergisi, 12(1): 69-76.

- VARIŞ, F. (1996). Eğitimde Program Geliştirme. Kuram ve Teknikler. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- YAKIŞAN, M. (2002). Lise 3. Sınıf Biyoloji Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- YAŞAR, M, D. (2012). 9. Sınıf Kimya Öğretim Programındaki Yapılandırılmacılığa Dayalı Öğelerin Öğretmenler Tarafından Algılanışı ve Uygulamasına Yönelik Bir İnceleme: Erzurum Örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- YEŞİLYURT, S. ve GÜL, S. (2008). Ortaöğretimde Daha Etkili Bir Biyoloji Öğretimi İçin Öğretmen Ve Öğrenci Beklentileri, Kastamonu Eğitim Dergisi, 16(1): 145-162.
- YURDAKUL, D. (2010). Etkili Biyoloji Öğretimi İçin Öğrenci ve Öğretmen Görüş ve Beklentileri, Yayımlanmış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- YÜCEL, E, Ö. (2005). İlköğretim Fen ve Teknoloji Programının Hedefler ve İçerik Açısından Farklı Ülkelerin Programlarıyla Karşılaştırılması, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XXIII (1): 293-310.
- YÜKSEL, S. (2003). Türkiye'de Program Geliştirme Çalışmaları ve Sorunları Milli Eğitim Dergisi Sayı: 159.